

Public Affairs Monitor

Week 41 | 2024 | 4 t/m 10 oktober

De Public Affairs Monitor wordt wekelijks opgesteld door het team Public Affairs van UUV. De PA-monitor geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen in de politiek en bij strategische stakeholders.

In deze monitor:

Algemeen

- ›CPB presenteert nieuwe langetermijnverkenning
- ›Motie SP: ontzie uitvoering bij bezuinigingen, begin met terugdringen externe inhuur
- ›Tweede Kamer stelt vragen over begroting SZW

Arbeidsmarkt

- ›NBBU: brede blik op migratie is noodzakelijk

Sociaal-medisch

- ›CDA stelt Kamervragen over EenVandaag artikel over gebruik van slimme software...
- ›Stemmingen moties spoeddebat over fouten bij berekeningen WIA-uitkering

Dienstverlening

- ›GroenLinks-PvdA stelt Kamervragen over uitblijven kabinetsreactie op rapport PEFD
- ›Nibud-directeur geeft lezing over veranderende kijk op bestaanszekerheid

IT & Data

- ›Rondetafelgesprek normuitleg en toezicht Artificiële Intelligentie
- ›AP signaleert nog altijd privacyrisico's bij de overheid

Europa

- ›Europese privacytoezichthouders publiceren werkprogramma 2025 en guidelines o...

Overig

- ›Public Affairs Kalender

ALGEMEEN

CPB presenteert nieuwe langetermijnverkenning

Op 10 oktober presenteert het CPB een nieuwe langetermijnverkenning voor het Nederland van 2050. In het rapport schetst het CPB vier scenario's die de politiek kunnen helpen die keuzes te maken. Met deze publicatie geeft het CPB aanzetten tot een debat over de toekomstige ontwikkeling van de economie en de maatschappij. De scenario's laten zien dat er meestal geen 'gratis' keuzes zijn: investeren in het een, gaat vaak ten koste van het ander. Tegelijkertijd zijn keuzes essentieel, want hoe langer noodzakelijke maatregelen vooruitgeschoven worden, hoe groter het risico op abrupte en dure aanpassingen. Het CPB presenteert vier scenario's: Markt, Autonoom, Duurzaam en Samen. In ieder scenario staat één maatschappijvisie voorop.

Vervolgens wordt ieder scenario uitgewerkt voor vijf thema's: economische ontwikkeling, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, zorg en ruimte & wonen. Politici en beleidsmakers kunnen bij het nadenken over toekomstgericht beleid putten uit de gepresenteerde scenario's en de uitwerking per thema; een breed palet aan inzichten die helpen de gevolgen van beleidskeuzes op de lange termijn in kaart te brengen.

Bron: CPB

Motie SP: ontzie uitvoering bij bezuinigingen, begin met terugdringen externe inhuur

Op 10 oktober dient SP-Kamerlid Michiel van Nispen een motie in bij de begrotingsbehandeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De motie constateert dat de voorgenomen rijksbrede bezuiniging op het ambtenarenapparaat van 22 procent ook uitvoeringsorganisaties gaat raken, en dat dit niet wenselijk is 'vanwege de grote problemen bij bijvoorbeeld UWV en Belastingdienst'. De motie verzoekt de regering 'te beginnen met het daar waar mogelijk terugdringen van externe inhuur, communicatiemedewerkers en persvoorlichters bij de rijksoverheid en in ieder geval de uitvoering te ontzien bij de rijksbrede taakstelling'.

Bron: Tweede Kamer

Tweede Kamer stelt vragen over begroting SZW

Op 9 oktober stelt de vaste Tweede Kamercommissie SZW schriftelijke vragen over de begroting van het ministerie van SZW. Meerdere vragen zijn relevant voor UWV. Zo stellen de Kamerleden gedetailleerde vragen over het budget voor re-integratie in de komende jaren. Ook vragen ze hoeveel geld er is gereserveerd voor hervorming van de WIA. Daarnaast willen de Kamerleden weten hoeveel geld UWV besteedt aan externe inhuur, hoeveel geld er wordt uitgegeven aan lobby-activiteiten bij UWV en of er bij de beoogde vereenvoudiging van het sociale zekerheidsstelsel ook een oplossing komt voor mensen die door een herstelactie in één keer een groot bedrag krijgen gestort, en daardoor hun recht op toeslagen verliezen.

Bron: Tweede Kamer

ARBEIDSMARKT

NBBU: brede blik op migratie is noodzakelijk

Op 9 oktober deelt de NBBU haar reactie op het rapport 'Afgewogen arbeidsmigratie' van de Adviesraad Migratie. In dat rapport pleit de Adviesraad voor een herziening van het Nederlandse arbeidsmigratiebeleid, waarbij niet alleen economische, maar ook maatschappelijke en ecologische effecten worden meegewogen. Deze bredere benadering is essentieel om arbeidsmigratie duurzaam bij te laten dragen aan de welvaart van Nederland. De NBBU reageert hierop door het belang van een toekomstgericht beleid te onderstrepen, passend bij de huidige arbeidsmarkt. De NBBU is het eens dat er een bredere blik op migratie nodig is. "Een brede blik op migratie is wat ons betreft noodzakelijk. Het is goed dat er naast de economische aspecten ook gekeken wordt naar de maatschappelijke en ecologische gevolgen van arbeidsmigratie. Het rapport is in dat opzicht een waardevolle bijdrage aan het debat over arbeidsmigratie in Nederland."

SOCIAAL-MEDISCH

CDA stelt Kamervragen over EenVandaag artikel over gebruik van slimme software bij WIA-problematiek

Op 9 oktober stelt Tweede Kamerlid Inge van Dijk (CDA) Kamervragen over het EenVandaag-bericht 'Minister ontkent inzet slimme software voor WIA-fouten, ondanks dat dit wel verteld is aan UWV-medewerkers':

- Bent u het met ons eens dat hoewel u in het laatste debat over de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) heeft aangegeven dat er geen slimme software wordt gebruikt om fouten bij WIA-uitkeringen op te sporen en dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) dit ook niet voornemens is, de signalen hierover toch serieus te noemen zijn en dat de Kamer op de hoogte moet zijn van alles wat hieromtrent besproken is?
- Kunt u nogmaals uitzoeken wat de leidinggevende, die het onderzoek doet naar de fouten, en dus goed ingevoerd is in de materie, precies heeft bedoeld toen hij aangaf dat dit plan wel degelijk is besproken in het kader van de hersteloperatie en dat UWV ook voor andere processen algoritmen en AI inzet?
- Als de reden is dat u onvoldoende op de hoogte was van wat er bij het UWV speelde, hoe is dat mogelijk aangezien deze kwestie de hoogste prioriteit zou moeten hebben op het ministerie en bij u?
- Kunt u de motie Ergin/Patijn heroverwegen, aangezien de mogelijkheid toch echt bestaat dat het UWV de slimme software wel onderzoekt, en dat dit met alle mogelijke waarborgen omgeven dient te zijn? De bij de stemmingen over het spoeddebat verworpen motie [Ergin/Patijn](#) verzoekt de regering om slimme software extern en onafhankelijk te laten toetsen op het risico van willekeur.

Bron: Tweede Kamer

Stemmingen moties spoeddebat over fouten bij berekeningen WIA-uitkering

Op 9 oktober stemt de Tweede Kamer over de moties die ingediend zijn bij het spoeddebat over de fouten van UWV bij het berekenen van WIA-uitkeringen. De volledige motieteksten zijn via onderstaande link te vinden. De volgende moties zijn aangenomen:

- De motie-Saris over komen met een herstelplan voor de gemaakte fouten bij het UWV;
- De motie-Ceder over de geleerde lessen samen met het UWV toepassen op het WIA-beleid;
- De motie-Ceder c.s. over er bij het UWV op aandringen om jurisprudentie en regelgeving zo veel mogelijk in het voordeel van de uitkeringsgerechtigde uit te leggen;
- De motie-Ergin over een laagdrempelig vraag- en adviespunt instellen bij de inrichting van de hersteloperatie van het UWV;
- De motie-Inge van Dijk c.s. over onderzoeken of een vorm van rechtsbescherming met belangenbehartigers binnen de organisatie kan worden opgezet bij het UWV;
- De motie-Van Kent over vakbonden en belanghebbenden betrekken bij de hersteloperatie bij het UWV.

DIENSTVERLENING

GroenLinks-PvdA stelt Kamervragen over uitblijven kabinetsreactie op rapport PEFD

Op 9 oktober stelt Tweede Kamerlid Luc Stultiens schriftelijke vragen aan minister-president Schoof en minister van Hijum (SZW). Stultiens wil waarschuwen voor een volgend toeslagenschandaal en vraagt onder andere:

- Deelt u de opvatting dat de overheid, en in het bijzonder de minister-president, er alles aan moet doen om zo snel mogelijk te voorkomen dat een volgend schandaal morgen weer kan gebeuren?
- Waarom duurt het dan zo lang voordat dit kabinet inhoudelijk reageert op het enquêterapport over een van de grootste bestuurlijke schandalen van de afgelopen jaren?
- Bent u op de hoogte van de aangenomen motie-Stultiens c.s. , ingediend door 13 Kamerfracties, waarin de conclusies en aanbevelingen uit het rapport worden onderschreven, het kabinet op 25 april 2024 werd verzocht om op korte termijn met een reactie te komen en varianten aan de Kamer te sturen hoe de 19 aanbevelingen opgevolgd kunnen worden?
- Kunt u, voordat het herfstreces begint, bij alle 19 aanbevelingen, één voor één, aan de Kamer laten weten hoe het kabinet voornemens is om deze uit te gaan voeren?

Bron: Tweede Kamer

Nibud-directeur geeft lezing over veranderende kijk op bestaanszekerheid

Op 4 oktober geeft Arjan Vliegthart, directeur van het Nibud, de jaarlijkse Hannie van Leeuwenlezing aan leden van advies- en cliëntenraden uit het netwerk van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein. Hij bespreekt daarin zijn veranderende kijk op bestaanszekerheid: van koopkracht naar grip. In de lezing zet Vliegthart de ontwikkelingen in de huishoudfinanciën van deze eeuw in perspectief. Ook deelt hij zijn visie op de afhankelijkheid van een grote groep Nederlanders van toeslagen en de gevolgen daarvan, en hij roept op tot een herijking van de verantwoordelijkheden tussen Rijk en gemeenten. Vliegtharts conclusie is dat een nieuwe kijk op bestaanszekerheid nodig is om mensen meer grip op hun leven en financiën te bieden. Het gebrek aan grip is vaak de hoofdoorzaak van bestaansonzekerheid.

Bron: Nibud

IT & DATA

Rondetafelgesprek normuitleg en toezicht Artificiële Intelligentie

Op 10 oktober spreekt de Tweede Kamercommissie voor Digitale Zaken met o.a. de AP, de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur en het College voor de Rechten van de Mens over

normuitleg en het toezicht op AI. Tijdens het gesprek geeft AP-voorzitter Aleid Wolfsen aan dat de AP, zolang het niet genoeg budget heeft, slechts reactief toezicht kan houden op algoritmen. “Als je je alleen laat sturen door klachten, kan zoiets heel lang doorgaan,” aldus Wolfsen. “Je moet veel proactiever te werk gaan en aan de voorkant samenwerken met organisaties om normuitleg te geven. Voorkomen is beter dan genezen. Wanneer een algoritme wordt ingezet, moet je ook uit eigen beweging spontaan nagaan of het wel goed functioneert, want klachten zul je niet of nauwelijks ontvangen.” Wolfsen pleit er daarom voor om organisaties te onderwijzen over ‘AI-geletterdheid’. “Dat voorkomt dat we later problemen ontdekken. Als we met te weinig middelen werken en alleen reactief reageren, leidt dat tot ernstige problemen.”

Bron: Tweede Kamer

AP signaleert nog altijd privacyrisico's bij de overheid

Op 9 oktober publiceert de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) over de trends en ontwikkelingen op privacygebied die spelen bij de overheid. De AP ziet dat de overheid wel stappen heeft gezet, maar nog altijd worstelt om te voldoen aan privacywetgeving. De AP constateert in het sectorbeeld Overheid dat:

- De kennis van de privacywet- en regelgeving binnen overheidsorganisaties soms te wensen overlaat, in het bijzonder bij bestuurders.
- De positie van de interne privacytoezichthouder, de functionaris gegevensbescherming (FG), in sommige gevallen onder druk staat.
- Overheidsorganisaties soms bewust over de grenzen van de wet gaan. Bijvoorbeeld bij het signaleren van fraude (denk aan frauderisico-algoritmes). Maar ook het omgekeerde: dat bestuurders niet durven, omdat zij de privacywet- en regelgeving – onterecht – als belemmering zien.

Bron: AP

EUROPA

Europese privacytoezichthouders publiceren werkprogramma 2025 en guidelines over verwerken persoonsgegevens

Op 9 oktober maakt de European Data Protection Board (EDPB) het werkprogramma voor 2025 bekend. Op het werkprogramma staat onder andere het aannemen van guidelines over:

- gegevensverwerking voor wetenschappelijk onderzoek;
- de verhouding tussen de AVG en andere Europese wetgeving;
- nieuwe technologieën, zoals generatieve AI.

Ook zet de EDPB zich in voor het verbeteren van de samenwerking tussen privacytoezichthouders binnen en buiten de EER.

Daarnaast heeft de EDPB nieuwe guidelines aangenomen voor ‘gerechtvaardigd belang’. Dit is een van de grondslagen in de AVG om persoonsgegevens te mogen verwerken. De AVG biedt 6 mogelijke grondslagen, waarvan gerechtvaardigd belang er dus een is. De EDPB-guidelines helpen organisaties om te bepalen of zij persoonsgegevens mogen verwerken op grond van een ‘gerechtvaardigd belang’. Dit mag alleen onder deze 3 voorwaarden:

- Er is daadwerkelijk een gerechtvaardigd belang.

- De verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk om dit belang te behartigen.
- Het gerechtvaardigd belang weegt zwaarder dan de belangen van betrokkenen.

Bron: EDPB

OVERIG

Public Affairs Kalender

De komende periode staan de volgende momenten, evenementen en/of debatten op de planning:

- 17 oktober - Commissiedebat Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten
- 17 oktober - CD Armoede- en schuldenbeleid
- 23 oktober - Commissiedebat Arbeidsmarktbeleid
- 4 november - Werkbezoek Ilse Saris (NSC) aan SMZ Hengelo
- 7 november - Commissiedebat Participatiewet
- 13 november - Commissiedebat Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 18-19 november - Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 26-28 november - Begrotingsbehandeling SZW
- 27 november - Commissiedebat Formele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 12 december - Commissiedebat Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de Rijksoverheid

Colofon

Het Public Affairs-team ondersteunt en adviseert UWV in contacten met de politiek en strategische stakeholders. Wil je advies of kun je zelf ondersteuning gebruiken van het PA-team? Neem dan contact met ons op: [REDACTED]@uwv.nl.

